

25 lat

ZNAD WILII

SĄSIEDZI: W CZORAJ · DZISIAJ · JUTRO
POLACY NA LITWIE · WSPÓŁPRACA
NAUKA · SZTUKA · LITERATURA

kwartalnik · Wilno · 2014 · 2(58)

ska Służba Weterynarii Rosselchoznadzor poinformowała, że „rozważa” możliwość odwołania ograniczeń. Do Rosji trafia 1/4 unijnego eksportu wieprzowiny – rocznie ok. 700 tys. ton wartości 1,4 mld euro. Najwięksi eksporterzy to Niemcy, Hiszpania, Dania, Francja, Holandia i Polska.

● 8 – 45 litewskich literatów, m.in. Vidmantė Jasukaitytė, Jonas Mike-linskas, Vytautas Rubavičius, Arvydas Juozaitis, Jurgis Gimberis, Julius Keleras, Rimvydas Stankevičius, Petras Venclovas, posłanka na Sejm RL Dalia Teišerskytė – z 363 zrzeszonych w Związku Pisarzy Litwy (Lietu-vos rašytojų sąjunga), wystosowało do najwyższych władz oświadczenie ze sprzeciwem wprowadzenia oryginalnej pisowni imion i nazwisk w wydawanych na Litwie dokumentach. W opinii Europejskiej Fundacji Praw Człowieka (EFHR), przykre to, że część inteligencji litewskiej nie chce uregulowania kwestii, które wchodzą w podstawowy zakres praw człowieka. Art.11 *Konwencji ramowej o ochronie mniejszości narodowych*, którą Litwa podpisała i ratyfikowała, głosi: *Strony zobowiązują się uznać, że każda osoba, należąca do mniejszości narodowej, ma prawo do używania jego/jej nazwiska (patronimiku) i imion w języku mniejszości oraz ich oficjalnego uznania zgodnie z trybem przyjętym w ich ustawodawstwie.*

● 8 – W Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Wileńskiego wykład wygłosił marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz, oceniając stosunki polsko-litewskie na czwórkę w skali pięciostopniowej. M.in. powiedział: *Landsbergis, który był konstruktorem państwowości litewskiej, odtworzył tę państwowość, ale również ideologię. Ideologię antypolską, przedwojenną. Ideologię, która była uzasadniona przed wojną, bo był konflikt o Wilno. Po wojnie ta ideologia nie miała żadnego uzasadnienia. W sprawie kar za nieusuwanie dwujęzycznych tabliczek z nazwami ulic stwierdził: Oczywiście, mi się to bardzo nie podoba i uzasadnienie, że to jest zgodne z prawem. Trzeba więc takie prawo zmienić, które zapewniłoby swobody obywatelskie mniejszościom narodowym.*

● 8 – *Polska społeczność powinna zapytać swoich przedstawicieli, ile można próbować zmieniać nazwiska zamiast wziąć się wreszcie za rzeczywiście problematyczne sprawy socjalne i ekonomiczne* – powiedział dla radia „Laisvoji Banga” (Wolna Fala) politolog Laurynas Kasčiūnas. Jego zdaniem, Akcja Wyborcza Polaków na Litwie (AWPL) usiłuje zamienić rej. wileński w zamknięty system polityczny i ekonomiczny.

● 8 – Dochody spółki handlu hurtowego „Osama” na Litwie wzrosły w ub. roku o 12 proc. – do 116 mln litów. Wśród podstawowych jej znaków firmowych są soki „Tymbark” i „Kubuś”.

● 9 – Funkcjonariusze litewskiej Straży Granicznej zatrzymali w Miednikach transportowany na Białoruś motocykl, skradziony przed ośmioma laty w Polsce.

● 9-11 – Kilkudziesięciu naukowców z Litwy i Polski w Wilnie dyskutowało o procesach w europejskiej myśli politycznej, kwestiach mniej-

LITWA POLSKA: Z MIESIĄCA NA MIESIĄC

● 19 – EFHR w Wilnie prowadziła szkolenia z zakresu praw człowieka – *Human Rights Litigation: Using International and European Mechanisms*.

● 20 – W 70. rocznicę mordu w Glinciszkach odbyła się msza i okolicznościowa akademii. W 1944 o świcie oddział pomocniczy policji litewskiej otoczył wieś i dokonał pacyfikacji 38 osób, jako odwet za śmierć 4 litewskich policjantów w starciu z AK.

● 24 – Przedstawiciele związku zawodowego rafinerii w Możejkach rozmawiali z premierem Butkevičiusem nt. sytuacji PKN „Orlen Lietuva”. W związku z planem zwolnienia 160 pracowników (ze 1400) związek zagroził strajkiem, a 27-go na terytorium rafinerii odbył się wiec. Domagało się m.in. 15 proc. dopłat „za dobre wyniki w pracy”.

● 25 – Pikietą zorganizowaną przez Związek Polaków na Litwie (ZPL) z udziałem Rosjan i Białorusinów pod ambasadą Niemiec w Wilnie rozpoczęła się piosenką *Wileńszczyzna – drogi kraj*, a zakończyła się *Rotą*. Pikietujący przekazali ambasadorowi Niemiec petycję z problemami mniejszości narodowej w celu przekazania ją Angeli Merkel i członkom niemieckiego parlamentu.

● 26 – To, że przyjęcie ustawy o mniejszościach narodowych i pisowni nazwisk nie może ruszyć z martwego punktu, politolodzy litewscy (Antanas Kulakauskas, Tomas Janeliūnas), tłumaczą tym, że obecnie nie jest „odpowiedni czas”, by nad nimi pracować, ze względu na intrygi zakulisowe i brak porozumienia w koalicji rządzącej.

● 26 – Po Bolesławie Daszkiewicz, który przeszedł na emeryturę, „spadek” w postaci kar za dwujęzyczne litewsko-polskie tablice z nazwami ulic na prywatnych domach otrzymał nowo mianowany dyrektor administracji rej. sołecznickiego Józef Rybak. Komornicy wnioskuje o karanie grzywną 1000 litów za każdy dzień zwłoki w wykonaniu decyzji sądu z marca 2013, co oznacza, że kara może osiągnąć 400 tys. litów.

● 28 – W Warszawie jej prezydent Hanna Gronkiewicz-Waltz i wicemarszałek Jarosław Kamiński podpisali umowę o współpracy miast siostrzanych.

● 30 – Szkołę Technologii i Biznesu w Dziewieniszkach z okazji wręczenia dyplomów absolwentom 50. promocji odwiedziła prezydent Grybauskaitė, która m.in. powiedziała: *Znajduję się w sali i w rejonie, który ma wielkie i głębokie korzenie. Który potrafił zjednoczyć uczniów różnych narodowości – Litwinów, Polaków, Białorusinów.*

ODESZLI

11 maja w Szczecinie zmarł Stanisław Lagun (ur. 1919 w Wilnie). W 1933-1939 był zawodnikiem i działaczem sportowym. Aresztowany i skazany na śmierć za próbę obalenia ustroju, po zmianie wyroku dostał 20 lat ciężkich robót k. Irkucka. Po ucieczce w 1943 aresztowany przez Niemców i wywieziony na roboty do III Rzeszy. Był jednym z inicjatorów